

Вестник на българите в Унгария

БЪЛГАРСКИ

януари, 2006 г.

вести

BOLGÁR HÍREK • A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA • JANUÁR

В броя четете:

„2006 е стратегическа година“ Разговор с д-р Данчо Мусев, председател на БРС

Проектът „Нов дом“ стартира в Българския културен дом

Свети Мъченик Трифон от отец Стефан Мамаков

Дружеството на българите в Унгария – пръв носител на наградата PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE

Програмата през м. февруари

BOÖ

A 2006. év stratégiai szempontból nagyon fontos
Beszélgetés dr. Muszev
Dancsóval, a BOÖ elnökével

Bolgár Hírek: A 2005. év jelentős volt a Bolgár Országos Önkormányzat életében – sok változás ment végbe és sok új dolog kezdődött. Ezek nagy része az Önkormányzat hároméves munkájának gyümölcse. Most, a mandátum második felében, eljött az ideje, hogy számot vessünk az eddig elért eredményekkel.

Dr. Muszev Dancso: 2005-ben sikerült stabilizálnunk sok olyan új struktúrát, amelyek kiépítése a 2003-2004-es időszakban kezdődött. A Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola stabil diáklétszámmal folytatja tevékenységét a 2005/2006-os tanévben. Debrecenben is van nyelvtanuló csoport, és felnőtteknek is szervezünk nyelvoktatást. A Zuglói Bolgár Önkormányzat támogatásával néhány hónapja működik a vasárnapi óvoda is a legkisebbeknek. A bolgár közösséghez tartozó középiskolások és egyetemisták számára minden évben írunk ki ösztöndíjpályázatot. Mindezekkel a fiatal nemzedéket célozzuk meg, a legfontosabbnak a bolgár nyelv elsajátítását, a bolgár kultúrához való viszonyuk kialakítását tartjuk.

A másik fontos irány az Önkormányzat tevékenységében a jól működő kapcsolatrendszer kiépítése a bolgár civil szervezetekkel, köztük is elsősorban a Magyarországi Bolgárok Egyesületével. A kulturális tervet már két éve egyeztetjük az MBE-vel és közös fórumon fogadjuk el azt. Így elkerülhetjük a felesleges ellentéteket és ismétlődéseket a programban, és az ezáltal felszabaduló ener-

„2006 е стратегическа година“

Разговор с д-р Данчо Мусев, председател на БРС

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ:

2005 г. бе решаваща в дейността на Българското републиканско самоуправление – извършиха се промени, бе поставено началото на редица нови начинания. Много от тях са резултат от работата не само през миналата година, а на цялата дейност на самоуправлението през последните 3 г. Днес – вече във втората половина на мандата – е време, да се хвърли поглед назад и да се направи равностойна на постигнатото.

Д-р Данчо Мусев: 2005 г. бе година, през която се стабилизираха много нови структури, чието изграждане започна през периода 2003-2004. През миналата година те дадоха реален резултат. Българското училище за роден език продължава своята дейност през учебната 2005-2006 г. с натрупан опит и със стабилен брой ученици. Група за обучение по роден език съществува и в Дебрецен. Организираме и обучение за възрастни. С финансовата подкрепа на Българското самоуправление в Зугло от няколко месеца насам всяка неделя се организира занималня за най-малките. Ежегодно се присъждат стипендии за средношколци и студенти от българската общност. Всички тези начинания са обърнати към младото поколение като особено внимание се отделя на обучението по български език, изграждането на отношение към българската култура, към българския обществен живот, т.е. за запазване и утвърждаване на българската национална

идентичност и избягване на процеса на асимилация. Друга основна насока в работата на самоуправлението е изграждането на стройна структура на взаимоотношения с българските цивилни организации. Сред тях най-важни са отношенията с Дружеството на българите в Унгария като най-стара и най-престижна организация на българите тук. Годишният културен план през последните две години се съгласува с Дружеството на българите в Унгария и се приема на общ форум. По този начин не само се избягват нежелани противоречия и разминавания в програмите, освободената енергия се влага в създаването на нови културни форми или възстановяването на стари обичаи, какъвто беше случая с празника Йордановден тази година. Резултат на това единоредствие е подновяването на Българския културен дом, за което бяха необходими съвместните усилия на цялата общност. Мисля, че през последните 20-30 години в нашата общност не са се концентрирали такова количество сили и енергия за изпълнението на един толкова амбициозен план. Искam да благодаря на всички местни български самоуправления и на техните представители, както и на членовете на Българското републиканско самоуправление, че проявиха такава мъдрост и положително отношение към идеята и доброволно се отказаха от своите възнаграждения. Благодарение на общите усилия успяхме да изградим един Културен дом, който от началото на февруари 2006 г. ще започне да функционира, като истинско българско културно средище и ще бъде отворен за посетители всеки ден с разнообразни и постоянни програми. На 12 февруари, Трифоновден, ще бъде прерязана лентата на

проекта „Нов дом“, който ще съчетае старите ни традиции с нови програми, за да може да отговори на потребностите на хората от различни поколения и с различни интереси.

Наред с реконструкцията на сградата бяха извършени и преобразования в структурата на културната дейност. След официалното признаване на Българския културен дом за културна институция, част от неговия бюджет се гарантира от държавата. В държавния бюджет за 2006 г. за пръв път финансирането на БКД е споменато като отделно перо.

Обновеният вестник „Български вест“ стига до повече от 1100 семейства, което се осигурява безплатно от Българското републиканско самоуправление. Въпреки трудностите в държавния бюджет през 2004 и 2005 г., продължаваме да издаваме двуезичното списание за култура и обществен живот „Хемус“. Според възможностите си подкрепяме издаването на провинциски книги от издателство „Нап-кут“, с директор Дьорд Сонди.

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ: Каква роля се отделя на българските самоуправления в провинцията, които имат много по-ограничени материални възможности?

Д-р Данчо Мусев: Това също бе един от приоритетите в работата на Българското републиканско самоуправление през последните години. В бюджета ни се заделят средства, които се използват за подкрепа на провинциалните самоуправления по определени програми. Така бе подпомогнато и изграждането на Паметника на българския градинар във Фелшбожолца. Хората от провинцията бяха включени по-тясно в кръговрата на нашия обществен живот. Осигуряваме автобуси, за да могат да присъстват на по-важните ни мероприятия, а и ние често сме гости на техните инициативи и културни програми. Тази връзка с общността е изключително важна за тях, тъй като обикновено става въпрос

за малкобройно общности, които много по-силно са изложени на заплахата от асимилация. Следващата ни крачка ще бъде във всяко селище, където има българско самоуправление да развие дейността на Българското училище за роден език с нови учебни групи и обучение на място, за да може младежите и децата да бъдат също въввлечени в нашия обществен живот.

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ: Какво можем да очакваме още през 2006 г.?

Д-р Данчо Мусев: 2006 г. е стратегически важна за нас година. На 12 февруари, както вече споменах, започваме осъществяването на проекта „Нов дом“. Това е едно изключително важно начинание в културната дейност на БРС, защото осигурява възможности за ежедневни контакти и културно общуване за членовете на общността. През тази година танцов състав „Янтра“ и Малко Театро празнуват своя 10 годишен юбилей, списание Хемус навърши 15 години. Смятаме за отбележим тези годишнини по един подобаващ начин. Смятаме за важно да подкрепяме всички български фолклорни групи: детския състав „Росица“, фолклорна група „Зорница“. Те вече са намерили своето място в живота на общността и непрекъснато привличат нови хора в съставите си.

2006 г. е решаваща година не само за българската общност. Вече влезе в сила новият малцинствен закон, въз основа на който ще се проведат изборите за местни малцинствени самоуправления през есента. В съответствие със закона трябва да се подготвим за новите избори. Това ще изисква много голяма организираност от страна на всички българи. На страниците на „Български вест“ ние редовно ще информираме читателите за начина, по който може да се осъществи избора. За да имаме какво да предадем и на следващите поколения.

giát új kezdeményezésekbe vagy régi hagyományok felélesztésébe fektethetjük. Ez utóbbira jó példa az idei Jordan-napi ünnepség. A közös munka eredménye a Bolgár Művelődési Ház felújítása is. Szeretném megköszönni minden helyi bolgár önkormányzatnak és az Országos Önkormányzat tagjainak, hogy támogatták az elgondolást és önként lemondtak tiszteletdíjukról. A közös erőfeszítések eredményeképp az újjáépített Művelődési Ház 2006. februárjától igazi kulturális központként működhet. A felújítási munkálatokkal egyidejűleg a kulturális tevékenység átstrukturálása is végbement. A Bolgár Művelődési Ház önálló intézménnyé vált, amelynek költségvetésének egy részét a magyar állam biztosítja. A Bolgár Hírek több mint 1100 családhoz jut el. Az anyagi nehézségek ellenére továbbra is kiadjuk a Haemus folyóiratot és lehetőségeinkhez mértén támogatjuk a Napkút Kiadót a bolgár témájú könyvek kiadásában. BH: Mit várhatunk 2006-ban? dr. M. D.: 2006 stratégia szempontból nagyon fontos év lesz. Február 12-én elindul az Új Ház projekt a Bolgár Művelődési Házban. A Jantra Néptáncgyűttes és a Malko Teatro idén ünnepi fennállásának 10. évfordulóját, a Haemus folyóirat pedig 15. születésnapját. Ezeket az évfordulókat méltó módon kívánjuk megünnepelni. A 2006. évben kisebbségi választások is lesznek, amelyek az új kisebbségi törvényben szabályozott módon zajlanak majd. A Bolgár Hírek hasábjain rendszeresen tájékoztatjuk majd az olvasókat a választási előkészületekről, a választások módjáról. Hogy legyen mit átadnunk a jövő nemzedékeinek.

BOLGÁR MŰVELŐDÉSI HÁZ

Indul az Új Ház projekt a Bolgár Művelődési Házban

Célok

A Bolgár Művelődési Házban induló Új Ház projekt a Magyarországi Bolgárok Egyesülete, a Bolgár Országos Önkormányzat és a Fővárosi Bolgár Önkormányzat közös kezdeményezése. A projektben nemcsak a hagyományos bolgár ünnepek kapnak helyet, hanem a szervezőknek az a célja, hogy a modern kor kihívásainak megfelelően új formákkal gazdagítsák a felújított Művelődési Ház kulturális életét.

Újdonságok

- A Bolgár Művelődési Ház hét-főtől péntekig 9.00-tól 20.00 óráig tart nyitva. Az idelátogatók a következő lehetőségek közül választhatnak:
- állandó recepció és kávézó
- bolgár sajtó: Otecsestvo folyóirat, Ek folyóirat és 2 bolgár hetilap
- bolgár műholdas adások
- Internet kávézó – áprilistól
- havi program, amely a Bolgár Hírek c. újság utolsó oldalán kerül meghirdetésre.

Program

- táncanfolyam kezdőknek
- népdaltanítás minden kedden
- Malko Teatro Színházi Műhely – minden hónap első szerdáján
- filmklub (bolgár nyelvű vetítések) – minden hónap második szerdáján
- Irodalmi Kávéház a Malko teatro szervezésében – minden hónap harmadik szerdáján
- Alkotók Klubja – minden hónap negyedik szerdáján
- Néprajzi Klub – a hónap ötödik szerdáján (2006-ban három alkalommal)

Проектът „Нов дом“ стартира в Българския културен дом

Целите

В Българския културен дом стартира проектът „Нов дом“, съвместна инициатива на Дружеството на българите в Унгария, Българското републиканско самоуправление и Столичното българско самоуправление. Официалното му откриване ще стане на 12 февруари, по време на празненството за Трифон Зарезан. Датата не е случайно избрана. Тя показва тясната връзка на проекта с традиционните празници на българската общност, които са станали част от празничния цикъл на българите в Унгария. В същото време, амбицията на организаторите е да обогатят дейността на културното средище с нови форми, с нов живот и съдържание, които да отговарят на изискванията на новото време, да привличат хора от различни възрасти и професии. След повече от двегодишен период на строителство и реконструкция на сградата на Българския културен дом е дошло време за обновяване на неговата културна дейност.

Новите моменти

- Българският културен дом ще бъде отворен за посетители всеки работен ден от 9 до 20 часа, и посетителите ще могат да ползват следните възможности, предоставени от дома:
- постоянна рецепция и кафене
- българска преса: сп. „Отечество“, сп. „Ек“, 2 български седмичника
- български сателитни програми
- Интернет клуб – от месец април
- месечна програма, която ще бъде обявявана предварително в „Български вести“ (Следете редовно последната страница на вестника!)

За всичко това прекрасни възможности създава обновеното двуетажно фоайе на Българския културен дом.

Програмата

Наред с репетициите на „Янтра“ и „Росица“ се организира ежеседмично обучение по народни танци за начинаещи. Всеки вторник желаещите имат възможност да разучават български народни песни. Малко Театро организира всяка първа сряда от месеца Театрално ателие, в което под ръководството на специалисти всеки може да усвои театрална техника, рецитаторски умения и движенческа култура. Всяка втора сряда от месеца ни ще има Филмов клуб с най-новите български филми. Всяка трета сряда ви очаква Литературно кафене, в което Малко Театро представя творби на български писатели на два езика, новоизлезли книги, срещи с литератори и преводачи. Всяка четвърта сряда от месеца се събира Творческият клуб – място за среща на хора с различни професии в разнообразни области. Всяка пета сряда (три пъти през тази година) е време, отредено за Етнографския клуб. През 2007 г. Българският културен дом ще навърши 50 години. И като сграда, и като културна институция, той ще посрещне достойно своя юбилей – с хубава външност и пълен с живот. От 1 март 2006 г. Малко Театро открива свое Театрално ателие. В него може да участва всеки, който обича да рецитира стихотворения и проза, да пее, иска да усвои театрални движения (пантомима, контакттанц), има желание да се изяви на сцена или му е трудно да проговори дори. В програмата на заниманията, които са безплатни, ще бъдат включени предпочитани от участниците елементи. Очакваме всички на възраст

от 1 до 100 години, начинаещи и напреднали. Часовете и заявките за участие в тях ще бъдат всяка първа сряда от месеца от 17 до 19 часа в Българския културен дом.

Филмов клуб

И Господ слезе да ни види

... Франсоа - французин, социолог - пътува за селцето Кестен на границата ни с Турция и Гърция, за да изследва етносите на Балканите. В Кестен Владимир представлява всички власти - кмет, директор на училището, началник на пощата, както и всичко, което все още мърда и диша на сто километра околоръст. В качеството си на кмет, той е бил натоварен някога с отговорните функции около смяната на имената, в резултат на което сега става жертва на странни сили и идеи, в които въвлича и жена си Мария. И така - Кмета се превръща в таен любовник на собствената си съпруга, изживявайки се като Учител - Владимир й устройва сцени на ревност, а в ролята на Пощаджия я ухазва притеснено и несръчно. Мария не знае на кой светия да се моли, за да го върне към здравия разум... Напразно!

Принудена е да заживее и с трите превъплащения на собствения си съпруг - Учител, Началник на пощата и властен Кмет...

Но всичко това до пристигането на Франсоа... А после?! С участието на артистите: Ицхак Финци, Катя Паскалева, Филип Волтер, Самуел Финци, Светлана Янчева, Ивайло Христов, Йосиф Сърчаджиев, Виргиния Келмелите, Мариус Куркински, Владимир Пенев, Кръстьо Лафазанов

В литературното кафене представяме

Теодора Димова: „Емине“

След няколко успешни прояви като драматург, през май 2001 излиза първият роман на Теодора Димова „Емине“. Поради огромния интерес към него той е преиздаден.

„... това е история, в която можеш да огледаш себе си, написана на език, който да припознаеш, със запомнящи се образи, които да заобичаеш, за да се върнеш обратно и да я прочетеш още веднъж, както се препрочитат любими книги. Важен за българската литература роман.“

Силвия Чолева,
Литературен вестник.

ПОКАНА

Дружеството на българите в Унгария,
Българското републиканско самоуправление и
Църковното настоятелство

Ви кани

на 12 февруари, неделя

на празника на

СВЕТИ ТРИФОН

10.00 – Света Божествена литургия в Българския православен храм „Св. св. Кирил и Методий“ и на ритуала за зарязване на лозата и избор на „цар“ в двора на църквата
(1097 Будапеща, ул. Вагохид 15)

12.00 – Откриване на проекта „Нов дом“ в Българския културен дом
(1097 Будапеща, ул. Вагохид 62)

12.30 – Турнир по табла в голямата зала на българския културен дом и
прожекция на филм в културния клуб на първия етаж
(„И Господ слезе да ни види“)

BOLGÁR MŰVELŐDÉSI HÁZ

Színházi Műhely

A Malko Teatro 2006 március 1-étől elindítja szabad színházi műhelyét. A színházi műhelybe bárki jelentkezhet, aki szeretne verset, prózát mondani, vagy énekelni, esetleg színpadi mozgásokkal foglalkozni, vagy csak némi szereplési vágya van, avagy nehezére esik megszólalni is. A foglalkozások ingyenesek, és az igények szerint alakíthatók. Várunk mindenkit 1-től 100 éves korig, kezdőket és haladókat egyaránt.

Foglalkozások és jelentkezés minden hónap első szerdáján 17-19 óráig a Bolgár Művelődési Házban.

MEGHÍVÓ

A Magyarországi Bolgárok Egyesülete, a Bolgár Országos Önkormányzat és az Egyházbizottság tisztelettel meghívja Önt

2005. február 12-én,
vasárnap

SZÓLÓMETSZŐ TRIFON
ÜNNEPÉRE

10.00 – Istentisztelet a Bolgár Pravoszláv Templomban, majd szőlőmetszés és a „cár“ megválasztása a templom udvarán

12.00 – Az Új Ház projekt megnyitója a Bolgár Művelődési Házban

12.30 – Ostábla-verseny a nagyteremben és filmvetítés az I. emeleti klubteremben (Az Úr lejött meglátogatni minket)

KITÜNTETÉS AZ MBE-NEK

PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE – díjátadás a Magyar Művelődési Intézetben

Első alkalommal került átadásra december 18-án a Magyar Művelődési Intézet által alapított „PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE” díj. Az emléklapkellettel és a díszoklevéllel a Magyarországon élő nemzeti és etnikai kisebbségek kulturális tevékenységét ismerik el.

A Magyar Köztársaság Kormánya az ENSZ 1992. évi, nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbséghez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozata elfogadásának napját (december 18.) a Kisebbségek Napjává nyilvánította. A Kisebbségek Napja alkalmából a Magyar Művelődési Intézet elismeréssel kívánt adózni a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek kulturális, művészeti területein kimagasló eredménnyel tevékenykedő személyeknek, intézményeknek, civil szervezeteknek. A kitüntetés célja a hazai nemzetiségek kulturális, amatőr művészeti területen elért kiváló eredményeinek bemutatása, propagálása és egyúttal díjazása. Az elismerést olyan Magyarországon élő nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó személyek, szervezetek kaphatják, akik/amelyek kiemelkedő tevékenységet végeztek a Magyarországon élő nemzeti és etnikai kisebbségek körében az anyanyelvű kulturális örökség megtartásáért, fejlesztéséért, s tevékenységükkel hozzájárulnak a Kárpát-medence népeinek tolerancián alapuló együttéléséhez.

Első alkalommal, 2005-ben nemzetiségenként 1-1, összesen 13 díj került átadásra, a következő években évente legfeljebb 8 díjat osztanak ki. A díj átadása laudációhoz kötődik.

**PRO CULTURA
MINORITATUM
HUNGARIAE –
тържествено връчване на наградите в
Унгарския институт
за култура**

На 18 декември миналата бе връчена за пръв път, основаната от Унгарския институт за култура награда PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE. Плакетът и грамотата се дават за заслуги към малцинствената култура в Унгария. Правителството на Унгарската република обяви за Ден на малцинствата 18 декември, денят в който през 1992 г. бе приета декларацията на ООН за правата на лица от националните или етнически, религиозни и езикови малцинства.

Стремежът на Унгарският институт за култура е, по повод Деня на малцинствата, да фокусира вниманието върху лица, институции, цивилни организации, които извършват неморна дейност в областта на културата и изкуствата на малцинствата. Целта на наградата е да представи, възнагради и популяризира най-добрите постижения в областта на културата и аматьорското изкуство на малцинствата. Тя се присъжда на лица и организации на националните и етнически малцинства в Ун-

гария, които допринасят за съхраняването и развитието на родната езикова култура и с дейността си допринасят за основано на толерантността съжителство на народите от Карпатския басейн.

През 2005 г. бяха раздадени 13 награди, по една за всяко едно от 13-те малцинства в Унгария. През следващите години ще бъдат присъждани по 8 награди годишно. При връчването на наградите се произнася слово за наградения.

През 2005 г. бяха наградени:
Дружеството на българите в Унгария

Йоанис Раптис (гръцко малцинство)

Хърватски клуб Аугуст Сеноа Божена Богданска-Садаи (полско малцинство)

Шимон Кишхеди (немско малцинство)

Културно дружество „Трансилвански арменски корени“
Дьорд Буха и Дьордне Буха (румънско малцинство)

Янош Балог (ромско етническо малцинство)

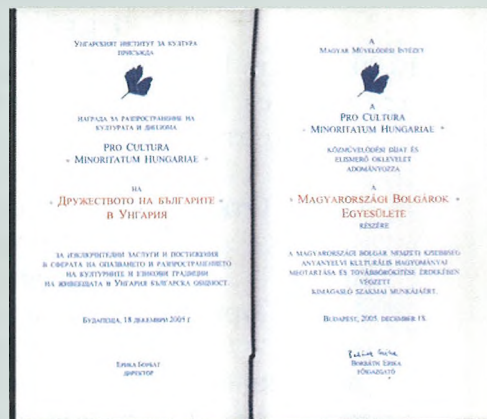
Атаназ Фединец (русинско малцинство)

Дьорд Шибалин (сръбско малцинство)

Ищван Лами (словашко малцинство)

Смесен хор „Павел Агоцон“ (словенско малцинство)

„Громада“ – списание на Културното дружество на украинците в Унгария.

Тържеството протече под патронажа на Каталин Сили, председател на парламента на Унгарската република, присъстващите бяха приветствани от Ерика Борбат, директор на Унгарския институт за култура. Тържеството отрази езиковото многообразие на унгарските национални или етнически малцинства. Стремежът на организаторите бе да бъде показано във възможно най-широк аспект аматьорското изкуство на малцинствената

култура, постиженията и разпространението му сред все по-широк кръг съжителстващите в региона народи, което да подтикне към по-нататъшно съхраняване на навиците и обичаите на малцинствата. В галата по случай Деня на малцинствата участваха изтъкнати състави от 13-те малцинства, без ограничения на жанра, които представиха специфични страни от националната си култура.

A Magyar Művelődési Intézet a bolgár nemzetiség érdekében végzett kiemelkedő kulturális munkájáért a „PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE” közművelődési díjat és elismerő oklevelet adományozza a Magyarországi Bolgárok Egyesületének

A Magyarországi Bolgárok Egyesületét 1914-ben alapították. 1916-tól kezd kiépülni a bolgár kolónia intézményrendszere, amely folyamatosan bővül. Az egyesületnek a kezdetektől az a fő célja, hogy összefogja a magyarországi bolgárokat, a bolgár kultúrát, hagyományokat, a bolgár identitást megőrizze.

Újságot indítanak, iskolákat alapítanak, templomot építenek, kápolnákat emelnek, s mindezeket a közösség adományaiból hozzák létre.

Az 1957-ben felépített és átadott Bolgár Művelődési Ház az Egyesület életében mérföldkövet jelent. Mindezen intézményeknek köszönhetően az évtizedek során folyamatosan erősödött a közösség összetartozásának tudata. A közösség önfeláldozó munkájának köszönhetően a magyarországi bolgárok bolgarságuk feladása nélkül illeszkedtek be a magyar társadalomba és annak megbecsült tagjaivá váltak. Az Egyesület – alapszabálya szerint – az érdekképviselateken túl otthont ad mindazoknak, akik a legszélesebb spektrumban terjesztetni kívánják a bolgár kultúrát, s ezért az egyesület különböző műfajokhoz tartozóan művészeti csoportokat is működtet, melyek itthon és külföldön is elismerést szereznek a magyarországi bolgárok kulturális közösségének.

Az évi 20-25 kulturális rendezvényével, nemcsak a bolgár közösség összetartozását mutatja fel, hanem a magyarországi sokszínű kultúrának is egyik meghatározó, reprezentáns közössége.

KITÜNTETÉS AZ MBE-NEK

A 2005. évi kitüntetettek:

Magyarországi Bolgárok Egyesülete, Raptis Ioannis (görög nemzeti kisebbség) August Senoa Horvát Klub, Bogdanska-Szadai Bozena (lengyel nemzeti kisebbség), Kishegyi Simon (német nemzeti kisebbség), Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, Buha György és Buha Györgyné (román nemzeti kisebbség), Balogh János (roma etnikai kisebbség) Fedinecz Atanáz (ruszin nemzeti kisebbség), Sibalin György (szerb nemzeti kisebbség), Lami István (szlovák nemzeti kisebbség), Pável Ágoston Vegyeskar (szlovén nemzeti kisebbség), „Hromada” – a Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesület folyóirata.

Az egybegyűlteket a rendezvény fővédnöke: Dr. Szili Katalin, a Magyar Köztársaság Parlamentjének elnöke és Borbáth Erika a Magyar Művelődési Intézet főigazgatója köszöntötte. A rendezvény karakterében a magyarországi nemzeti vagy etnikai kisebbségek nyelvi sokszínűségét is reprezentálta. További szándéka volt a nemzetiségek kultúrájának, amatőr művészeti tevékenységeinek, teljesítményeinek, az együtt élő népek kultúrájának minél szélesebb körben való terjesztése, megszerettetése valamint a hagyományápolására való ösztönzés. A Kisebbségek Napjához kötődő rendezvényen mind a 13 hazai nemzeti és etnikai kisebbség részt vett. Nemzeti-ségenként egy-egy saját kulturális körén belül kiváló eredményt elért fellépő csoport műfaji megköötöttség nélkül mutatta be nemzetisége kultúráját és sajátos művészetét. A magyarországi bolgárokat a Jantra Néptáncgyüttes képviselte.

ESEMÉNYEK

Karácsony a Bolgár Művelődési Házban

A hagyományos karácsonyi-újévi este idén december 26-án került sor a Bolgár Művelődési Házban. Az idei műsor felépítési átmenetet képviseltek a tradicionálisból az internacionális kultúrába. Bulgáriából a Carevec zenekar érkezett vendégként, az együttes bolgár népzenevel, majd pop-folkkal szórakoztatta a közönséget. Az itt élő chileiekből álló zenekar első-sorban Európában is közzismert latin-amerikai slágereket játszott az egybegyűlteknél. Nagy sikert aratott a latin-amerikai táncosok bemutatója is. A jó hangulatú estét a kissé hosszúra nyúlt tombola koronázta meg.

Karácsony a XVIII. kerületben

A XVIII. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat megalakulása óta minden évben december 17-19. között szervezi meg a bolgár karácsonyi hagyományokat megelevenítő ünnepségét. Ebben az évben az ünnepség december 17-én került megrendezésre.

A Kondor Béla Művelődési Házban a zsúfolásig megtelt teremben a csak erre az estére Neszebárból, a kerület testvérvárosából érkezett Szlancsev Brjag Táncegyüttes több mint egy órán át tartó fergeteges műsorral mutatta be a régió hagyományos táncait és a régiókra jellemző népviseleteket.

Az előadás óriási sikert aratott.

Коледа в Българския културен дом

Традиционната коледно-новогодишна вечеринка тази година се състоя на 26 декември в Българския културен дом. В

програмата бяха включени елементи, както на националната, така и интернационалната култура. Гости от България

бяха музикантите от оркестър „Царевец“, които свиреха българска народна музика и поп-фолк. Оркестър от живеещи тук чилийци се представи предимно с познатите в цяла

Европа латиноамерикански шлагери. Голям успех пожъна и изпълнението на латиноамерикански танци. Вечерта завърши с продължително теглене на близо 80-те награди за томболата. Те бяха предоставени от Българското републиканско са-

моуправление, от Столичното българско самоуправление, Дружеството на българите в Унгария, от районните български самоуправления в I, III, Уйпещ, VII, VIII, Ференцва-

рош, XIII, XVI, Чепел, Шорокшар от Будапеща, както и самоуправленията в Халас-телек и Сигенсентмиклош, Габор Барна и Марин Симеонов. Организаторите благодарят за оказаната подкрепа.

Коледа в XVIII район

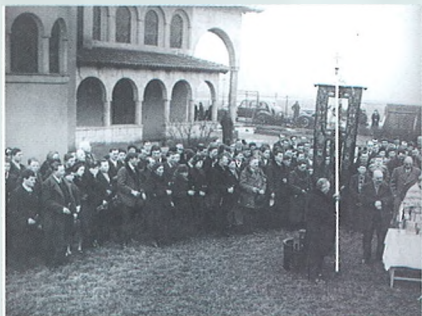
Българското малцинствено самоуправление в XVIII район от основаването си досега всяка година през декември организира тържество, посветено на българските коледни обичаи. Тази година празникът се състоя на 17 декември. В Културния дом Бела Кондор залата бе пълна до предел. Танцовият състав „Слънчев бряг“, който прис-

тигна от побратимения Несебър изнесе завладяваща програма, като в продължение на повече от час показва танците на региона и типичните им носии. Представлението премина при огромен успех.

Богоявление в Будапеща

След дългогодишно прекъсване от 50-60 години тази година отново бе възстановен старо-

давен обичай на българите в Унгария. Преди години, след службата в църквата за Йордановден, българската общ-

ност тръгвала в огромно шествие към Дунава и свещеникът извършвал обреден водосвет на брега на реката. Освещаването ставало някъде в района на моста Фердинанд

(днес Сабадшаг), където се стичали и българите от съседните хали. Шествието, ритуалът привличали и вниманието на много минувачи. След водосвета свещеникът хвърлял кръста в студените дунавски води и винаги се намирали храбри българи, които да се

гмурнат след него и да го извадят. Кръстът бил сребърен и потъвал бързо във водата. Почти легендарен е разказът и за някой поп Пенчо, който също скачал след кръста, за да го извади. Вярвало се, че

който успее да извади кръста, осигурява за семейството си здраве, щастие и благоденствие за цялата година (*по раз-*

каза на Иван Тютюнков). Възстановяването на празника бе посрещнато с голямо въодушевление от българската общност, която се стече на организираното на 6 януари тържество на кораба "Аквинкум", оказал се тесен за желаещите да присъстват на празника. След извършването на водосвета отец Стефан подаде специално изработения за целта дървен кръст на Иван Караилиев, който го хвърли във водата и го извади. Едночасовата разходка с корабче по Дунав стана повод за срещи и разговори на събралите се многобройни българи и представителите на българските институции в Унгария.

ESEMÉNYEK

Vízkereszt Budapesten

A magyarországi bolgárok hosszú szünet után újra felélevenítették a hagyományos vízkereszt szokást. 50-60 évvel ezelőtt a Jordan-napi istentisztelet után a templomban egybegyűlt bolgárok elindultak a Dunához, és a pap a folyó partján elvégezte a vízszentelési szertartást.

A vízszentelés után a pap bedobta a keresztet a vízbe, és mindig akadtak olyan bátor bolgár férfiak, akik beugrottak a Dunába, hogy kihozzák azt. Azt tartották, hogy aki nek sikerül kihoznia a keresztet, annak az egész családjára egészségben, boldogságban és jólétben fog élni egész évben.

A hagyomány felélesztését nagy lelkesedéssel fogadta a bolgár közösség. Az Aquincum hajó fedélzete szűknek bizonyult január 6-án, annyian szerettek volna részt venni az ünnepen. A vízszentelés után Sztefan atya bedobta a vízbe az erre a célra faragott fakeresztet, majd ki is húzta onnan.

Az egyórás dunai hajókázáson a közösség egybegyűlt tagjainak és a magyarországi bolgárok intézményei képviselőinek találkozója nagyon jó hangulatban telt.

ESEMÉNYEK

Hírek Debrecenből

December 9-én tartottuk meg a Mikulás-ünnepséget, amelyen a gyerekek nemcsak ajándékot kaptak, hanem a debreceni Csokonai Színházban megnézték a *Diótörő* című balettet is. December 12-16. között rendezték meg a városban a Kisebbségek Hetét, amelynek tiszteletére gyermekrajz-versenyt hirdettek *Kisebbségi karácsony* címmel. A rajz-versenyen a bolgár kisebbséghez tartozó gyermekek is részt vettek. A legjobb rajzokból megrendezett kiállításon Sas Nelli és Uzonyi Szilvia rajza is látható volt.

December 12-én nyitották meg a Kisebbségek Hetét, a megnyitón minden kisebbségi önkormányzat elnöke beszámolt önkormányzata tevékenységéről. December 13-a volt a bolgár kisebbség napja, amelyen bolgár ételkülönlegességekkel és bolgár zenével mutatkoztunk be. Nagy érdeklődés kísérte a bolgár ételkóstolót, az elkészített ételek kevésnek bizonyultak.

A Debreceni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat december 16-án tartotta közmeghallgatását. A résztvevők elégedettségüket fejezték ki az önkormányzat éves munkájával kapcsolatban.

Újévköszöntés Zuglóban

Január 7-én a Zuglóban élő bolgárok immár második alkalommal gyűltek össze, hogy megünnepeljék az új évet. Az ünnepségre idén is a Szőnyi Hotelben került sor, amelynek tulajdonosai szintén bolgár származásúak. A kellemes hangulatú rendezvényen, amelyen több mint 50 a kerületben élő bolgár gyűlt össze, a Jantra Néptáncgyűttes is fellépett.

Новини от Дебрецен

На 9 декември отпразнувахме Микулаш, като децата получиха не само подаръци (чувалче с бонбони и шоколадов Микулаш), но по случай празника гледаха балета „Орехотрошачката“ в Дебреценския театър „Чоконай“.

От 12 до 16 декември в Дебрецен бе проведена Седмица на малцинствата. По случай седмичната беше обявен конкурс за детски рисунки „Малцинствена Коледа“, нашите деца също взеха участие. От най-хубавите рисунки беше направена изложба, в която бяха показани рисунките на Нели Шаш и Силвия Узони.

На 12 декември беше открито тържество, на което председателите на малцинствата накратко разказаха за дейността си.

На 13 декември бе обявен ден на българското малцинство, на който се представихме с българска кухня и българска музика. Голлям интерес предизвика дегустацията на български ястия, а ястията, които бяхме приготвили, се оказаха достатъчни.

На 16 декември бе проведен и открития ден на Българското самоуправление в Дебрецен. Присъстващите изразиха своето удовлетворение от работата на самоуправлението през годината.

Нова година в Зугло

На 7 януари българите в Зугло се събраха за втора поредна година да отпразнуват новата година. Срещата се провежда вече традиционно в хо-

тел „Сьони“, чиито собственици са също с български корени. В приятна атмосфера се събират отдавнашни и по-нови жители на района, за да се опознаят, да се видят със стари познати и да си побъбрат.

Неизменен елемент на срещата е българската питка с късмет, омесена и изпечена от Моника Тютюнкова. Тази година за жителите от района

танцуваха младежите от танцов състав „Янтра“. Близо 50 души от Зугло се поздравиха за Новата година по български обичай.

Изложба в Българския културен институт

На 15 декември 2005 г. в Българския Културен Институт в Будапеща бе открита документална изложба под надслов "България и българите в художествените произведения на унгарски творци в края на XIX и началото на XX век." Изложбата е организирана от Българското самоуправление в XI район на Будапеща, съвместно с Българския културен институт. Изложбата запознава с онези унгарски скулптори и художници, които са избрали за тема на някои от произведенията си България и българите. Освен акварелите на известния изследовател на Балканите Феликс Каниц, посетителите могат да се запознаят с художествените произведения на Аладар Едви Йейш, на Дюла Бенцур, Фюльоп Ласло, Йожеф Копаи, и други. Представени са и по-

малко известните графици и художници, които илюстрират многобройни статии за българите и България, излезли в унгарския печат в края на XIX век, като Жигмонд Полак и Карой Рус. Интерес представлява за местните българи картината на Берталан Секей: Пазар на дунавския бряг, на която са изобразени български градинари – литография от 1880 г. Материалите за изложбата са събрани и подредени въз основа на няколкогодишен изследователски труд от Рай-

на Симеонова Харгитаине, служител в Унгарската национална библиотека "Сечени".

Вечер за Ласло Наги

На специално тържество в Българския културен институт бе представена книгата "Южен обред" на Ласло Наги и Маргит Сечи. В нея са подбрани текстове, които са посветени на България и на привързаността на двамата поети към българската кул-

тура и българските хора. За изданието говори редакторът на сборника Дьорд Сонди. Бяха представени откъси от книгата с участието на актрисата Юдит Ташкович. На унгарската премиера на книгата присъстваха синът на поета Андранш Над и брата на Ласло Наги Ицван Аг.

Фотоизложба

На 11 януари бе открита изложбата "Картини от България" на Йордан Бебревски в Културния дом в Пещсентимре. Йордан Бебревски е роден в София, през 1977 година се преселва в Унгария. В продължение на 10 години работи като сътрудник във Фьофотото като през това време завършва задочно Фотографския техникум в София. Работи известно време във Фотографския отдел на Унгарската телеграфна агенция, по-късно открива собствена фотолаборатория. Имал е изложби както в Будапеща, така и в България.

KULTÚRA

Kiállítás a Bolgár Kulturális Intézetben

A Bolgár Kulturális Intézetben 2005. december 15-én nyitották meg a *Bulgária és a bolgárok magyar alkotók műveiben a XIX. század végén és a XX. század elején* című kiállítást. A kiállítást az Intézet a XI. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzattal együtt rendezte meg. A kiállítás anyagát Hargitainé Szimeonova Rajna többéves munkával gyűjtötte össze.

Nagy László-est

A Bolgár Kulturális Intézetben került sor a Nagy László-nak és Szécsi Margitnak szentelt *Szertartás Délen* című, bolgár nyelven megjelent könyv bemutatójára. A kiadványt a kötet szerkesztője, Szondi György mutatta be, majd Taskovics Judit színművész olvasott fel belőle részleteket. A könyvbemutatón a költő fia, Nagy András, valamint a költő testvére, Ágh István is részt vett.

Fotókiállítás

A Pestszentimrei Községi Házban 2006. január 11-én Canov Marin, a XVIII. kerületi Bolgár Önkormányzat elnöke nyitotta meg Bebrevszki Jordan fotóművész *Képek Bulgáriából* című kiállítását. Bebrevszki Jordan Szófiában született, és 1977-ben települt át Magyarországra. Tíz évig volt a Főfotó munkatársa, közben levelező szakon elvégezte a Szófiai Fotográfiai Technikumot. Később az MTI fotóosztályán helyezkedett el, majd saját fotólaboratóriumot nyitott. Bebrevszki Jordannak már több kiállítása volt Budapesten és Bulgáriában is.

PRAVOSZLÁV EGYHÁZ

СВЕТИ МЪЧЕНИК
ТРИФОН

Свети мъченик Трифон се е родил около 225 г. в с. Комсада, край град Апатия, в малоазийската област Фригия на Римската империя, днешна Турция. Родителите на св. Трифон са били дълбоко вярващи християни, защото отрано са се потрудили за своето чедо да разгорят в сърцето му любов и преданост към Бога. Трудът и топлите грижи на всеотдайните родители неочаквано скоро дали добър плод. Свети Трифон бил още дете, когато по негова гореща молитва Бог вършел чудеса.

По това време император на Римската империя бил Гордиан, който не преследвал християните. Той имал дъщеря Гордиана – образована и забележителна хубавица, за която идвали видни и прославени кандидати за женитба. Но точно по това време тя заболява тежко душевно. Призовани били най-способните лечители на империята, но накрая родителите ѝ се убедили, че за измъчената им и изтерзана дъщеря лек няма. Когато кризите отшумявали, тя непрестанно повтаряла едно и също: „Никой не може да ме излекува, освен Трифон“. Тези думи близките ѝ отдавали на душевното ѝ страдание и ги минавали без внимание. Но когато повече нищо не могло да се направи, императорът наредил да се провери навсякъде из империята има ли знахар с такова име Трифон, който да лекува болни, и да го доведат.

Свети Трифон тогава бил едва седемнадесет годишен. Довели го в Рим. И защото бог именно чрез него дал изцеление на Гордиана, истинността на думите на светеца, че живият и истински Бог, в Който вярват християните, е излекувал девойката, била повече от очевидна за всички. Мнозина повярвали и побързали да се кръстят, а вярващите се утвърдили още повече във вярата си. Императорският дом се изпълнил с

голяма радост и благодат. Благоволенieto на императора към християните станало толкова явно, че гражданите го считали за таен християнин. Гордиан обдарил богато свети Трифон и го изпратили с големи благодарности и почести. Но сърцето на юношата било чуждо за богатството,

ните римски земи Аквилин донесли за свети Трифон следната информация: „Че е християнин, който не зачита царската воля, че знаел разни хитрини за лекуване на болести и като обикалял градове и села и лекувал болните, подмамвал тях и близките им да стават християни, и че откри-

било доволно и на малкото което притежавало, и раздал всичко което получил по пътя си на нуждаещите се. Но неочаквано на императорския престол се изкачва Декий Траян, който се заел да изкорени християнството. За християните настъпили трудни времена. Те били заставяни да се върнат към езичеството, а за непокорните, да бъдат избити. На управителя на източ-

то усмивал великите богове на римския народ. Аквилин веднага наредил да изпратят стражи, да издирят виновника и да го доведат на съд в Никея. Светецът лесно бил намерен, понеже за ревността му по Бога, както и за многобройните му чудеса и за усърдието му в разпространението на вярата се говорело из цяла Фригия. Той сам посрещнал стражата и се предал.

В съда, Аквилин в ролята си на съдия попитал юношата: Кажи ни своето име, своята родина и своята съдба и изповядай вярата си!

- Името ми е Трифон, съдба у нас няма, защото вярваме, че всичко става по Божия промисъл, а не по съдба и движението на звездите, нито пък случайно както вие вярвате. По живот не съм роб, а свободен. Единствено на Христа служа. Христос е моята вяра, слава и похвала.

- Опомни се и се отречи от своята измамлива вяра, за да не бъдеш хвърлен в огън – назидателно заплашил Аквилин.

- О, ако бих се сподобил чрез огън и чрез всички мъки на света да умра за името на моя Бог, Господ Иисус Христос!

- Чуй, Трифоне, съветвам те да принесеш жертва на боговете. Гледам те млад тялом, а зрял по ум и не ми се иска зле да свършиш живота си.

- Зрял по разум ще бъда, ако принеса съвършено изповедание на моя Бог, ако опазя като безценно съкровище неизменно благочестивата в Него вяра, и ако стана жертва за принеслия в жертва Себе Си заради мене.

- Ще предам – заплашил за пореден път управителя – тялото ти на огън, а душата ти нечовешки ще измъча.

- Ти ме заплашваш с огън, който се гаси. Аз пък предупреждавам вас, неповярвалите, за опасността от вечен огън, който за съжаление не се гаси. Отстъпи ти от суетите си и познай истинския Бог, за да не се разкайваш сред вечния огън!

Изгубилият самообладание заради своето достойнство Аквилин, разгневен заповядал да изтезават самоотвержения

Трифон, на който свалили дрехите, окачили го на едно дърво и го били докато тялото му се покрило с рани и кръв. Свети Трифон не само не се отрекъл, но и стон не издал. Острите болки потъвали в дълбоката му обич и безпределна преданост към Бог.

- Наказа ли те достатъчно – запитал управителя – дългия ти престой в затвора, за да се подчиниш на царската заповед и да паднеш на колене пред боговете?

- Мой Бог е Иисус Христос комуто с чисто сърце служа, на когото се покорявам и само пред Него коленича! Забили гвоздеи в ходилата му. Разхождали го из заснежените улици на града и пак го биели.

- Докога, Трифоне, не ще обръщаш внимание на мъките? Докога не ще те докосва силата на болката?

- Докато ти – отвърнал свети Трифон на управителя – не ще познаеш силата на Христа, която е в мене, и и докога ще изкушаваш Светия Дух? На Аквилин не му оставало нищо друго, освен да издаде смъртна присъда: Трифон да бъде изведен зад градските стени и обезглавен!

Преди да отсекаят главата му, св. Трифон застанал с лице към изток, благодарил на Бога, че го е удостоил с мъченически венец и прошепнал поледната си молитва – да се всели душата му в небесното царство. И докато още се молел, склонил глава и починал. Присъстващите християни прибрали тялото за да го погребат в местното гробище, но мъченикът им се явил насън и поискал да го погребат в родното му село. Те постъпили според волята му.

Подбрал
свещеник Ст. Мамаков

ПОМЕН

На 6 февруари 2006 г.
се навършват

3 години

от смъртта на

Начо Стоянов Дюлгеров

Поклон пред светлата му памет!
жалеещите го съпруга, дъщери,
зетьове, внуци и правнуци.

ВЪЗПОМЕНАНИЕ

На 28.02.2006 г. се навършват

7 години

без скъпия ни съпруг, баща
и дядо

**Живко Петков
Живков**

на 64 години

*Защо в живота все така се случва
да се разделим с най-добрите!
Защо все тях смъртта улучва
и скрива им от нас очите!*

*Глуха е съдбата и жестока. Не трогва се
от нашите съзли и мъката ни става по-голяма,
че няма да се върнеш ти!*

От семейството

BOLGÁR-MAGYAR ISKOLA

Ismét ünnepel a bolgár iskola.

Az aulában karácsonyfa csillog, zene szól. Karácsony van! Az ünnepet több pályázat előzi meg: szavalóverseny bolgár költők verseiből, rajzverseny és a legszebben feldíszított osztályterem vetélkedője. A legnagyobb érdeklődést a tanterem karácsonyi díszbe öltöztetése váltja ki. A tanulók ügyességüknek és képzelőerejüknek köszönhetően hangulatos légkört teremtenek. A versenyt az előkészítő osztály nyeri meg. Ezek a diákok csak néhány hónapja tanulnak a bolgár iskolában, de már sikerült beilleszkedniük. „Nyolcan vagyunk az osztályban, öt lány és három fiú. Nagyon különbözőek vagyunk, de jól megértjük egymást. Nagyon jó a hangulat, sokat nevetünk.”

KRÓNIKA**2005.12.17**

Karácsony a XVIII. kerületben
Az ünnepség a XVIII. kerületi Kultúrházban került megrendezésre. Ebben az évben is meghívták a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium tanulóit, hogy szavazatukkal nyissák meg az ünnepséget. Stilizált formában mutatták be a hagyományos bolgár népszokásokat: a karácsonyi kolindákat és az újévi jókívánságokat. Az 1. és 2. osztályos gyerekek autentikusan feldíszített somfaág-virgácsokkal kívántak jó egészséget és bőséget a bolgár önkormányzat vezetőségének.

2005.12.18.

Találkozó az utazó történelmi szemináriumon résztvevő bolgár tanárokkal

Az iskola igazgatója, Rumjana

Коледа в БУСЕУ „Христо Ботев“

В БУСЕУ отново е празник. Във фойето блести елха, звучи музика. Коледа е!

Празникът се предхожда от няколко конкурса: за рецитал на стихове от български поети, за рисунки, за празнично украсена класна стая. Най-много емоции предизвиква състезанието за коледна украса на класните стаи. Учениците влагат умение и творчество и създават уютна атмосфера.

Състезанието се печели от Подготвителен клас. Учениците са само от няколко месеца в Българо-унгарското училище, но вече се чувстват част от него.

„В класа сме осем – пет момичета и три момчета. Много сме различни, но въпреки това се разбираме добре. Настроението е много приятно, често се смеем.“

Всеки от учениците има свой мотив, за да учи в БУСЕУ:

Александра Русанов: „Баща ми е от български произход. Аз искам да науча български език.“

Гергьо Гую: „Искам да стана крупие и заради това трябва да науча много езици, а в това училище се изучават три чужди езика. Не е лошо човек да знае и един по-рядък език.“

Ерика Бурка: „Избрах това училище, защото бях любопитна какъв е българският език. Тук учителите са много мили.“

Ивет Кьомивеш: „Имам роднини между учениците и те ми предложиха да избира това училище.“

Кристиан Тот: „През лятото бях на лагер с училището и харесах Българското Черноморие и българския език.“

Шара Сабо: „Българската култура ме интересува. Това училище ми харесва повече от предишното.“

Габор Кисел: „Имам приятели тук и от тях разбрах за училището.“

Подготвителен клас получават I награда: грамота и голям плюшен Мечо Пух – той ще бъде техен талисман.

Пожелаваме им през следващите години да спечелят и останалите герои от приказката със същия ентузиазъм и старание!

Анна Юхас

учител по български език

ХРОНИКА

17.12.2005 г.

Коледа в XVIII район

Празникът е в Културния дом на XVIII район. И тази година учениците от БУСЕУ „Христо Ботев“ са специално поканени да открият тържеството с рецитал. В стилизиран вид се представят българските традиционни обреди-коледуване и сурвакане. С автентични сурвакници децата от I и II клас пожелават здраве и бекет на ръководството на Българското самоуправление: г-н Марин Цанов, г-н Йордан Бебревски, г-н Иван Цървулджиев и на заместник кмета на общината.

18.12.2005 г.

Срещи с български учители, участници в пътуващ семинар по история

По покана на Директора на училището-г-жа Р. Парцова-учителите, ръководени от старши-експерта по история в Регионалния инспекторат София-град, г-жа Светла Димитрова, посещават „БУСЕУ „Христо Ботев“. Срещата е не принудена и сърдечна - среща между колеги. Г-жа Парцова разказва за историята на училището, стратегията за развитието му и представя учителите в БУСЕУ „Христо Ботев“. Г-жа Долмова запознава участниците в семинара със спецификата на работата по история в Българо-унгарското училище, разказва за извънучилищните прояви, свързани с историята на България и Унгария.

Гостите разглеждат училището и остават впечатлени от материалната база, от условията за спортуване, от компютърния кабинет, от класните стаи и кабинетите. Колегите от София и Будапеща си

обещават нови срещи и планират съвместна работа по бъдещи проекти.

21.12.2005 г.

Коледен празник в БУСЕУ „Христо Ботев“

В празнично украсеното фойе на училището всички очакват Дядо Коледа. Учениците изнасят поетичен рецитал за красивите български традиции по случай Бъдни вечер и Коледа, звучат песни и коледарски благопожелания. Тържеството продължава с постановка, която пренася зрителите в Лапландия. Там в компанията на Ба-

ба Коледа са джуджетата и други горски обитатели. Дядо Коледа подготвя подаръци за добрите деца. А списъкът на добрите деца от Българо-унгарското училище е дълъг. Отрупаната с подаръци вълшебна шейна пристига в училището. Учениците и децата от детската градина с въодушевление посрещат Дядо Коледа с песни и стихове, а щедрият старец ги дарява с желани подаръци.

Директорът на БУСЕУ, г-жа Румяна Парцова, и г-жа Адриана Петкова - председател на Българския културен форум, по примера на добрия Дядо Коледа награждават участниците, спечелили награди в конкурсите:

-за превод и лично творчество
-за рисунка
-за празнично украсена класна стая

Ангелина Петрова
учител по български
език и литература

BOLGÁR-MAGYAR ISKOLA

Parcova meghívására Svetla Dimitrova, a Szófia városi Regionális felügyelőség történelmi főszakértője vezetésével a tanárok meglátogatták a bolgár-magyar iskolát. A találkozó közvetlen és szíves hangulatú volt, mint a kollégák közötti találkozások. Az igazgatónő mesélt az iskola történetéről, fejlesztési stratégiájáról és bemutatta az iskola tanárait. Dolmova asszony ismertette a szeminárium résztvevőivel a bolgár-magyar iskolában zajló történelemoktatás specifikus vonásait, valamint a bolgár és a magyar történelemmel kapcsolatos, tanórákon kívüli programokat.

2005.12.21.

Karácsonyi ünnepség a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnáziumban

Az iskola ünnepélyesen feldíszított aulájában mindenki a Télapót várta. A diákok a Szentestével és a karácsonnyal kapcsolatos szép bolgár hagyományokról szavaltak, dalok és karácsonyi jókívánságok hangzottak el. Az ünnepség egy előadással folytatódott, amely a nézőket Lappföldre repítette. Ott készített ajándékokat a Télapó a Télanyó, a manók és más erdei lakók társaságában a jó gyerekeknek. A jó gyerekek névsora a bolgár-magyar iskolában pedig igencsak hosszú. Az ajándékokkal megrakott varázsszán megérkezett az iskolába. Az iskolások és az óvodások lelkesen, dalokkal és versekkel köszöntötték a Télapót, a bőkezű öregúr pedig a várva-várt ajándékokkal jutalmazta meg őket.

HÍREK BULGÁRIÁBÓL

Detektort kapnak a közjegyzők

A közjegyzők munkáját olyan detektorok fogják segíteni, amelyekkel kiszűrhetik a hamis személyazonosító kártyákat. A nagyító nagyságú készülékek használatát január végén vezetik be, és a közjegyzők tanfolyam keretében fogják elsajátítani a használatát. A detektorokat a Belügyminisztérium biztosítja.

Rekordinfláció 2005-ben

2005-ben 5%-os volt az infláció, amely a legmagasabb a legutóbbi öt évben. Ebben az időszakban 2002-ben volt a legalacsonyabb az infláció - 3,8%.

A turizmus Bulgáriában a GDP 12%-át adja

Bulgáriában a turizmus a GDP 12%-át adja, de ez az arány sokkal magasabb is lehetne, ha a lehetőségeket jobban kihasználnák. A Vitosza-hegység közelsége miatt Szófiában is nagyon jók a turizmus fejlesztésének lehetőségei. Az infrastruktúra és a kongresszusi turizmus fejlesztését az államnak sokkal jobban kellene segítenie.

2050-re a bolgár lakosság lélekszáma 5 millió alá csökkenhet

Ha folytatódik a jelenlegi demográfiai tendencia, 2050-re a bolgár lakosság lélekszáma 4,5-5 millió főre csökkenhet. A szociológusok arra figyelmeztetnek, hogy a lakosság struktúrájának változása is aggodalomra ad okot. 2050-re a bolgár nemzetiséghez tartozók aránya 60% lesz, a képzetlen rétegeké pedig 20%.

НАТО открива център за преквалификация на пилоти в Долна Митрополия

Военни експерти планират базата на военния факултет „Авиационен“ в Долна Митрополия да бъде използвана и за център за преквалификация на летци на НАТО, в който ще се обучават пилоти от различни страни. Документът ще бъде внесен в парламента, МС и НАТО.

Засега НАТО разполага само с един център за преквалификация на летците си, който се намира в САЩ. В Долна Митрополия ще е първият в Европа.

Въоръжават с детектори нотариусите

Детектор ще улеснява работата на нотариусите при разпознаване на фалшивите лични карти. Апаратът, който не е по-голям от лупа, трябва да бъде въведен в края на януари. Детекторът разпознава всички невидими с просто око символи на личната карта. Нотариусите ще минат курс на обучение как да боравят с апарата. Той е много необходим и ще ги улесни в работата с личните карти на гражданите, тъй като зачестяват случаите, в които сделки се сключват с фалшиви документи за самоличност. Детекторите ще бъдат предоставени на нотариусите от МВР.

Всяко второ дете е извънбрачно

Всяко второ дете в България е извънбрачно, заяви социалният министър Емилия Масларова. Тя цитира данни, според които през последните 14 години делът на извънбрачните деца е нараснал от 12,4 на 48,7%. Последното преброяване на населението показва, че в съжителство без брак живеят 314 718 души. Според данните през 2004 г. разводите са били с 2700 повече спрямо 2003 г. Социалното министерство под-

готвя програма за преодоляване на демографската криза.

Рекордно висока инфлация през 2005 г.,

5% е инфлацията през 2005 г. и това е най-голямото поскъпване на живота у нас за последните пет години. Най-ниското ниво на инфлация е отчетено през 2002 г. - 3,8 на сто. Най-голям принос за натрупаната инфлация за декември 2005 г. имат хранителните продукти и безалкохолните напитки. На второ място като причина за поскъпването на живота са транспортът и особено горивата. Птичето месо поевтинява с 4,4%, сочат още данните за потреблението през миналата година. Според експерти причината за това може да бъде и опасността от заболяването птичи грип.

Туризмът у нас осигурява 12% от БВП

Туризмът в България дава 12% от Брутният вътрешен продукт (БВП), но това е само една четвърт от възможностите, които може да реализира. Това посочи председателят на Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация Благой Рагин на петата международна туристическа конференция „България - страна на мечтите“. Според него условията за развитие на туризъм в София също са отлични заради близостта на Витоша. Рагин заяви, че развитието на инфраструктурата трябва да се превърне в приоритет за правителството. Според директора на НДК Христо Друмев държавата трябва да подпомогне и развитието на конгресния туризъм. През април София ще бъде домакин на срещата на външните министри на страните-членки на НАТО. Зам.-кметът на столицата Цветан Цветанов увери, че няма да се жалят сили и средства за почистването на улиците.

От 1 април 200 лв. глоба за стари табели на колите

От 1 април всички коли, на които не са поставени новите табели - със синя лента с инициали BG и националния флаг, ще бъдат спирани от движение. Собствениците ще бъдат лишавани от право на управление за срок от 1 до 6 месеца и ще плащат глоба от 50 до 200 лв. Всички регистрационни табели, издадени преди 1975 г., трябва задължително да бъдат сменени до 31 март тази година. Досегашният срок бе до края на 2006 г. Той бе изтеглен с промяна в наредба, обнародвана в „Държавен вестник“. Табелите се сменят заради директива на Европейския съюз. Целта е да бъдат уеднаквени всички табели на автомобилите, които се движат по пътищата на страната. По данни на Пътна полиция колите, които все още се движат със стари номера, са около 900 000.

2050: топим се под 5 млн.

Ако сегашните демографски тенденции се запазят, до 2050 г. българското население ще намалее до 4,5 - 5 млн. души. За това предупреди социологът Михаил Мирчев. Той заедно в други социолози, експерти, преподаватели и синдикални лидери обсъдиха демографските проблеми на среща при президента Георги Първанов. Социолозите предупредиха, че по-тревожен е проблемът с промяна в структурата на населението. Българите ще останат 60%, докато необразованите слоеве ще са 20%.

Забраниха строежите на Златни пясъци

Кметът на Варна Кирил Йорданов забрани издаването на разрешителни за строеж в курорта Златни пясъци. Забраната се налага, докато не се изгради нова пречиствателна станция в града. Градо-

началникът забрани още и издаването на разрешителни за строеж в Морската градина до изграждане на техническата инфраструктура на района.

Електронни учебници за гимназистите

Гимназистите ще четат от електронни учебници по всички предмети още от следващата учебна година. В момента просветното министерство подготвя 30 модула за обучение по всички предмети.

Учебниците ще бъдат на компакт дискове и министерството ще притежава авторските права за тях. Първите варианти трябва да са готови до няколко седмици. Авторите ще се избират с конкурс и е възможно по един предмет да има два варианта, за да се стимулира конкуренцията.

Електронните курсове ще бъдат публикувани на образователния портал на просветното ведомство. Очаква се той да е готов до края на юни. В портала ще има чат клубове, а учебниците ще имат номер, с който да пишат домашните си и учителите да ги проверяват.

Правителството забрани играчките с форма на банан

Правителството забрани продажбата на играчки с форма на банан, ябълка, круша, чушки, моркови и други храни. От 10 юни 2006 г. се забранява производството, продажбата, вноса и износа на стоки, които не са храни, но могат да бъдат взети за такива поради външния си вид. Изискването е част от мерките за уеднаквяване на законодателството с европейското. Целта е да се защити здравето и безопасността на потребителите. Според наредбата играчки плодове може да се продават и произвеждат само ако те са по-големи от действителните или са в друг цвят.

HÍREK BULGÁRIÁBÓL

Elektronikus tankönyvek gimnazistáknak

A következő tanévtől kezdve a gimnazisták elektronikus tankönyvekből fognak tanulni. Jelen pillanatban az Oktatási Minisztérium 30 modult dolgoz ki a különböző tantárgyak oktatásához.

A tankönyvek, amelyeknek első változatai néhány hét múlva elkészülnek, CD-re kerülnek. A minisztérium oktatási honlapjára június végéig felteszik az elektronikus tanfolyamokat. A honlapon chatklubok is fognak működni, és a diákok azonosító számmal kapnak, amelynek segítségével írják majd meg házi feladatukat, amelyeket a szám alapján tanárok ellenőrizni is tudnak.

Magyarországi Bolgárok Egyesülete

1097 Budapest, Vágóhíd u. 62,
tel.: 216-6560

Bolgár Országos Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41,
tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41,
tel.: 216-4211

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Budapest, Andrássy út 115,
tel.: 322-0836, 322-0824

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszlav Templom
1097 Budapest, Vágóhíd u. 15,
tel.: 215-0039

Bolgár Kulturális Intézet
1061 Budapest, Andrássy út 14,
tel.: 269-4246

Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
1062 Budapest, Bajza u. 44,
tel.: 474-0536, 474-0537

Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola

1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Carevec Étterem
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62,
tel.: 216-1797

Hotel Rila
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62,
tel.: 216-1621

ЗА ВАС, ДЕЦА

Песен за снежния човек

Вятър духа тъй, че всеки
е от студ наежен.
Но това добре е само
за човека снежен.

Виж- с очи от въглен той е
и е с нос от чушка.
Без крака е, но без друго
в танц не ще се люшка.

Шапка-тенджера нахлупил,
вехта ламарина,
но цени я, че добра е
и за догодина.

Дръжка от метла си има
той да се разхожда.
Тъй бастунът му е светски
И за бал подхожда.

В двора ни такъв се кипри-
мисли се за гиздав,
нищо, че яка си има,
но си няма риза.

Въпреки това не мръзне,
Всичко да е камък.
Снежен човек, ако можех,
бих веднага станал.

Ицван Чукаш
Превод:
Донка Нейчева и
Атанас Звездинов

Светът полудя по най-новата мания – СУДОКУ

Това е японска главоблъсканица, която в превод означава единствено число. Судоку представлява схема, в която са изписани числа. Големият квадрат е разделен на по малки квадрата. В схемата от числа има празни полета. Трябва да се попълнят така, че във всеки ред, колона и малък квадрат цифрите да не се повтарят.

Ето как се решава:

2	4	1	3
1	3	2	4
3	1	4	2
4	2	3	1

Сега пробвай сам!

4	3		1
1			3
2			4
3		1	2

3		2	
	4		3
4	2		
	3		2

3	2		1
4		2	
	4	3	2
2		1	4

1	2		4
	4	1	2
2	1	4	
4		2	1

3	1		2	5	
5	2	6		4	3
1	3				2
	4		3	1	
2	6	1	5	3	4
4		3	6	2	1

1	4		2		5
5	2	6	4	1	3
6		5	3	2	4
2	3	4	1	5	
4	5		6	3	2
	6	2	5		1

СОКОВЕТЕ

Прясно изцеденият сок е източник за здраве и красота. Особено необходим е през зимата, когато имунната защита е отслабена.

Портокал

Богат е на витамин С. Той премахва умората и укрепва кръвоносните съдове. Полезен е при заболявания на черния дроб и високо кръвно налягане, но е противопоказан при язва на стомаха или гастрит.

Ябълка

Той е нискокалоричен и богат на желязо. Пектинът от него чисти от шлаките. Помага за изхвърляне на камъни от бъбреците. Препоръчва се особено при белодробни проблеми – половин чаша ябълков сок дневно подобрява дейността на дихателните органи.

Моркови

Богат е на витамин А, каротин, калций, фосфор и желязо. Подобрява апетита и храносмилането, укрепва зъбите, нервната и имунната система, повишава жизнения тонус на организма. При редовна консумация подобрява зрението. Не превишавайте с него, за да не пожълтее кожата ви.

Ананас

Стимулира изгарянето на мазнините в организма и го подмладява. Добро лечебно средство е при бъбречни заболявания и ангина.

Грозде

Действа благотворно върху сърдечната дейност, като предотварява образуването на тромби.

Вишни

Богат е на фолиева киселина и желязо, които са полезни при анемии. Има противовъзпалително действие. Съдейства за

укрепване стените на кръвоносните съдове. Трябва да се избягва при язва на стомаха.

Домати

Сокът е хранителен и нискокалоричен и съдържа голямо количество аскорбинова киселина, желязо и каротин. Не съдържа много фибри и затова може да се пие и от хора с храносмилателни проблеми.

Касис

Има подобно на инсулина действие и е незаменим за диабетици. Действа благотворно на организми, възстановяващи се след хирургически намеси. Има противовъзпалително въздействие.

Сливи

Подсилва костите чрез съединение на фосфора и калция. Стимулира храносмилането.

Червено цвекло

Съдържа много вещества, предпазващи от рак. Желязото стимулира образуването на червени кръвни телца.

Зеле

Млечната киселина помага при стомашни проблеми. Ацетилхолинът действа срещу депресии.

Череша

Силициевата киселина помага срещу целулит, създава здрава съединителна тъкан, съдържат фосфор, полезен за нервите.

Калина

Богата на витамин С, помага срещу кървене на венците, преумора и при инфекциозни болести.

Ангинари

Помага на черния дроб, пречиства организма, облекчава болките от подагра и ревматизъм.

ЗА ДОМАКИНЯТА

Горещ шоколад за студено време

Продукти:

100 г натурален шоколад, 250 мл прясно мляко или сметана, 1-2 с. л вода

Приготвяне:

Разчупете шоколада на парченца и го сложете да се разтопи на водна баня. Добавете му 1-2 с.л. вода и го разбъркайте добре, докато се получи еднородна смес. В отделен съд загрейте млякото (сметаната) и го оставете да кипне. След това на тънка струя го налейте към шоколада, като разбърквате непрекъснато. Бъркайте горещия шоколад няколко минути, докато получите еднородна смес. След това го разлейте в подходящи чашки. Украсете го с разбита сметана.

Forró csoki hideg időre Hozzávalók:

100 g étcsokoládé, 250 tej vagy tejszín, 1 –2 evőkanál víz

Elkészítés: A csokoládét apró darabokra törjük és gőz fölött megolvasztjuk. Hozzáadunk 1-2 evőkanál vizet és addig keverjük, amíg homogén masszát nem kapunk. Egy másik edényben felforraljuk a tejet (tejszínt), majd állandó kevergetés közben csurgatva hozzáadjuk a megolvasztott csokoládéhoz, és addig keverjük, amíg homogén masszát nem kapunk. Tálkákba öntjük és tejszínhabbal tálaljuk.

ПРОГРАМАТА

месец феврури 2006 г. – Български културен дом

12 февруари, неделя,	10.00 часа – Свети Трифон в Българския православен храм 12.00 часа – Откриване на проекта Нов дом 12.30 часа – Турнир по табла и прожекция на филм („И Господ слезе да ни види“)
15 февруари, сряда,	18.00 часа – Малко Театро: Литературно кафене (Теодора Димова: „Емине“)
22 февруари, сряда, Всеки вторник,	17.00 часа – Творчески клуб 17.30 часа – Обучение по народно пеене 18.30 часа – Репетиция на танцов състав „Янтра“
Всеки петък	17.00 часа – Репетиция на танцов състав „Росица“ 18.30 часа – Репетиция на танцов състав „Янтра“

Програма за месец март

1 март, сряда,	17.00 часа – Малко Театро: Театрално ателие
3 март, петък	18.00 часа – Национален празник на Република България
8 март, сряда	19.00 часа – Филмклуб: Мила от Марс
11 март, събота	18.00 часа – Гостуване на Великотърновския театър
22 март, сряда	17.00 часа – Творчески клуб (Дьорд Сонди на 60 г.)
29 март, сряда	18.00 часа – Етнографски клуб (Пролетни обичаи)

A PROGRAM

2006. február – Bolgár Művelődési Ház

február 12., vasárnap	10.00 óra – Szőlőmetsző Trifon ünnepe a Bolgár Pravoszláv Templomban 12.00 óra – Új Ház projekt megnyitója 12.30 óra – Ostáblaverseny és filmvetítés (Az Úr lejött meglátogatni minket)
február 15., szerda	18.00 óra – Malko Teatro Irodalmi Kávéház (Teodora Dimova: Emine)
február 22., szerda minden kedden	17.00 óra – Alkotók Klubja 17.30 óra – Bolgárnépdal-oktatás 18.30 óra – Jantra néptáncgyüttes próbája
minden pénteken	17.00 óra – Roszica néptáncgyüttes próbája 18.30 óra – Jantra néptáncgyüttes próbája

Márciusi tervezett program:

március 1., szerda,	17.00 óra – Malko Teatro Színházi Műhely
március 3., péntek,	18.00 óra – A Bolgár Köztársaság Nemzeti Ünnepe
március 8., szerda,	19.00 óra – Filmklub (Mila a Marsról)
március 11., szombat,	18.00 óra – A Veliko Tirnovói színház vendégjátéka
március 22., szerda,	17.00 óra – Alkotók Klubja (Szondi György köszöntése 60. születésnapja alkalmából)
március 29., szerda,	18.00 óra – Néprajzi Klub (A tavaszi ünnepkör)

Български вест, януари 2006 г.

Издание на Българското републиканско самоуправление, 1093 Будапеща, ул. Лония 41

Редакция: Андреа Генат (главен редактор), Моника Тютюнкова, Снетла Кьосева

Отговорен издател: Данчо Мусев

Цена 50 форинта

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария, на Столичното българско самоуправление и на Българските самоуправления в IV, V, VI, IX, XII, XIII, XIV, XV, XVIII, XX и XXIII район на Будапеща и в Сигетсентмиклош, Печ, Дебрецен

Bolgár Hírek, 2006. január

A Bolgár Országos Önkormányzat (1093 Budapest, Lónyay u. 41) kiadványa

Szerkesztőbizottság: Genát Andrea (főszerkesztő), Kjoszeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika

Felelős kiadó: Muszev Dancso

Ára: 50 Ft

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért Közalapítvány, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat, a IV., az V., a VI., a IX., a XII., a XIII., a XIV., a XV., a XVIII., a XX. és a XXIII. kerületi, a Szigetszentmiklósi, a Pécsi és a Debreceni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098